

Славко Ж. СТАНОЈЧИЋ*

СИНТАКСИЧКА СТРУКТУРА КАО БАЗА ИЗВЕДЕНЕ РИЈЕЧИ — ДИСКУРСНИ АСПЕКТИ У НОРМИРАЊУ ЈЕЗИКА

Сажетак: Рад је прегледно-теоријског карактера и, као такав — на основама датим у детаљним анализама референтне творбене материје у радовима неколико ранијих лингвиста, као и са аспекта анализе дискурса (текстлингвистике) — указује на потребу да наша дескриптивно-нормативна граматика, и посебно — лексикографија, нормативно систематизује и изведене придјеве типа *брзаної, -а, -о, злоїук, -а, -о, дјелорук, -а, -о, дјелодан, -а, -о, медуосї, -а, -о, мноїоврх, -а, -о, злоїуд, -а, -о* у исти ред са оним истог типа образовања а уобличеним не суфиксом *-џ*, него суфиксом (формантом) *-(а)н/-ни* типа: *злосреїни, -а, -о, медуосни, -на, -но, їромїласни, -на, -но, медуосїан, -сна, -сно, злоїудни, -гна, -гно* од којих се неки у традиционалној лексикографији врло често обиљежавају као „књишки” и супротстављени придјевима проистеклим „непосредно” из народног језика (вуковског типа). Аутор је сагласан са мишљењем оних досадашњих истраживача и теоретичара који налазе да су изведене ријечи грађене по овом моделу у пуној сагласности са правилима грађења ријечи у српском језику. При томе, износи и своју теоријску претпоставку да је социолингвистички фактор увођења таквих придјева међу уобичајене у стандардном (књижевном) језику — појава дублетне употребе са придјевима који су уобличени формантом *-(а)н/-ни*, и то у све јачој динамици контакта различитих функционалнојезичких стилова на нивоу језичке прагматике, која

* Доц. др Славко Ж. Станојчић, Универзитет у Крагујевцу, Филозофско-филолошки факултет Крагујевац

је по дефиницији увек стварни катализатор и унутарјезичких процеса и ванјезичког процеса нормирања.

Кључне ријечи: изведене ријечи, језички ниво прагматике, однос синтакса: творба ријечи, књижевни језик, синтаксичка адхезија, придјевни, суфикси *-ø* и *-(a)н/ни*, дискурс, контекст, катализатор, Његош, М. Ђурић, Белић, Бошковић, Стевановић, Сапир, Ферклаф, Лајонс

1. Још је Едвард Сапир констатовао да „ријечи и остали елементи, када су једном употребљени у извесном поретку, теже не само да заснују неку врсту међусобног односа, него се и привлаче међусобно у већем или мањем степену. Тај степен већег или мањег [привлачења — допунио Сл. Ст.] оно је што коначно води чврсто утврђеним групама чинилаца које проучавамо као сложене ријечи / изведене ријечи (*complex words*)”¹ Природно, ми под Сапировим уопштеним изразом „ријечи и остали елементи” подразумевамо чиниоце и продукте деривације, као што и његов термин *complex words* у англосаксонској лингвистици обухвата и појам *compound (word)*, и појам *derived (word)*. А и наша традиционална лингвистика сагледавала је значај односа различитих језичких нивоа у генерисању творбених модела. Тако, наши лингвисти утврђују да и најистакнутији теоретичари у домену дериватологије на прво мјесто у реализацији одређених модела грађења нових ријечи стављају — синтаксу. Један од најистакнутијих међу њима, Р. Бошковић говорећи о А. Белићу каже: „И није случајно — што *синтакса, гуша језика* [курзив — Сл. Ст.], остаје целог Белићева живота у центру његова научног интересовања” (Бошковић 1978: 189–190)², па се зато у лингвистичкој литератури исцрпно наводи

¹ А додаћемо општепознату чињеницу да је, уосталом, цјелокупно Белићево учење о деривацији у грађењу ријечи и засновано на синтаксичким односима, и — као на детаљ у томе учењу — упутити на одговарајућа поглавља у дјелу А. Белића, *Ојшња линвистика — О језичкој природи и језичком развијку I*, у: *Изабрана дела А. Белића I*, Београд, 1998, 128–131, 172–176, 177–188.

² И у нашој „традиционалној” литератури (која је ипак базирана на учењима непревазиђене Прашке лингвистичке школе кад је у питању појам раслојавања књижевног језика) налазимо и раније дефиниције тога процеса, као што је Тошовићева: „У процесу настајања F-(unkcionalni) stilovi se ne usmjeravaju na mogućeg primaoca, nego na realnog primaoca”... (Тошовић 1988: 134–135), што резултира „експлицитним ознакама” текстова који се намјењују специфичном

управо мишљење компаративисте Радосава Бошковића, према којем у формирању *књижевној језика* сваког народа, па тиме и нашега, на прво место долази синтакса, са подразумевањем да је она база највећег броја модела и у грађењу ријечи, као што је она база и комплетне форме књижевног језика, његове, како се сликовито он изражавао — потпуне физиономије (в. Станојчић 2003: 9–17).

2. У наведеном чланку указује се и на лингвистичку заснованост Бошковићевог постављања синтаксе на централно мјесто у процесима генерисања нових ријечи. И то тако што се каже да је — „реч о једном од творбених модела придева који су свакако у категорији оних језичких јединица које проф. Бошковић описује као јединице у домену ‘конструкција и обрта типичних за књижевни језик’, као многошта ‘што књижевни језик има и мора имати’. То су придеви типа (а) *делòдблаг* (ијек. *дјелòдблаг*), -а, -о; (б) *дубокòуман*, -мна, -мно; (с) *дрвòлик*, -а, -о; и (д) *дисџрòуман*, -мна, -мно, они које је, у унутарјезичком аспекту, Белићева школа дефинисала, с пуно оправдања, као творбену категорију есоцентричног типа, а које је, у њиховом екстралингвистичком аспекту — управо зато што припадају томе моделу творбе — с мање оправданости, у доброј мери, бар имплицитно, инхибирала” (Станојчић 2003: 14).

Исти аутор једновремено упућује и на структуру датог творбеног модела, који он своди на шему:

изведена ријеч...

база: њадежна синџајма...

- (а) ... *дјелòдблаг*, -а, -о ←..... „[човјек] са бијелом брадом / бијеле браде”
- (б) *дубокòуман*, -мна, -о ←..... „[човјек] са дубоким умом / дубоког ума”
- (с) *дрвòлик*, -а, -о ←..... „[човјек/предмет] лика дрва”
- (д) *дисџрòуман*, -мна,

читаоцу. Управо онако како то и савремена текстлингвистика дефинише, рецимо, Ферклафовим ставом да „анализа текста није само лингвистичка анализа”, да она садржи и оно што је назвао „интердискурсивном анализом”, то јест — „виђењем текстова у терминима различитих дискурса, жанрова и стилова које ти текстови концентришу око себе и исказују их у заједништву”, те ставом да се у његовој књизи „текстови сагледавају као дјелови друштвених догађања”, у којима могу „људи међусобно дјеловати говором или писањем”, чему он посвећује цијело 2. поглавље своје књиге (Fairclough 2003: 3, 21–38; превод Сл. Ст.).

— *мно* ←..... „[човјек] са бистрим умом / бистрог ума”

3. Према ауторима чија тумачења у овом реферату наводим, сви ови примјери говоре о генеративној вези синтаксичких и творбених структура. У овоме типу изведених ријечи (конкретно — *йригјева*), како истиче литература на коју се овдје позивам (в. Станојчић 1984–85: 727–732) — дериват се формира баш оним принципом генерисања који Сапир назива *синтаксичка адхезија* (*syntactic adhesion*) (в. Sapir 1970: 111–112), у којој — у овом конкретном случају као базе учествују падежне синтагме са квалитативним генитивом, односно са квалитативним инструменталом, како се то дефинише у нашој истраживачкој литератури, па и у дескриптивно-нормативним граматицама (в.: Ивић 1956: 260–269; Ивић 1959: 156–162; Стевановић 1986²: 191–192, 456–459). Иста се шема подразумејева и када су у питању односи таквих деривата са било којим другим падежним базама, беспредлошким или предлошко-падежним, нпр. *ø* + генитив: *двокрил*, -а, -о; *злоћуд*, -а, -о; *снејојад*, -а, -о, одн. *без* + генитив: *безјлав*, -а, -о; *безрук*, -а, -о; *безок*, -а, -о и др.) као њиховим мотивним дијелом, а који стоје према истобазном моделу с формантом -(а)н/-ни, нпр.: *бездрижни*; *бездрван*; *бесмртан*; *безуман* и сл., које наводи наша најпознатија дескриптивно-нормативна граматика (в. Стевановић 1986¹: 560–561).

4. Све ово су унутарјезички чиниоци и потенцијалних, и реализованих лексичких јединица — како су лингвисти које сам овдје цитирао већ и констатовали — и сви ти чиниоци и јесу основа за систематскије маркирање припадности лексема овога типа различитим језичким слојевима у нормативној лексикографији. Са чињеницом да се у модерној културној комуникацији стандардни (књижевни) језик усложњава, и његова основа шири, брзим комбиновањем дискурса који припадају тим слојевима језика, па и — традиционално речено — разним функционалнојезичким стиловима,³ садашње маркирање врло је чест узрок дилема

³ И у нашој „традиционалној” литератури (која је ипак базирана на учењима непревазиђене Прашке лингвистичке школе кад је у питању појам раслојавања књижевног језика) налазимо и раније дефиниције тога процеса, као што је Тошовићева: „U procesu nastajanja F-(unkcionalni) stilovi se ne usmjeravaju na moguћег primaoca, nego na realnog primaoca”... (Тошовић 1988: 134–135), што

при употреби јединица овог творбеног модела на нивоу језичке прагматике.

Показаћу то на једном примјеру. Рецимо — на примјеру превода Хомерове *Илијаде* Милоша Ђурића, најпознатијег српског преводиоца са класичног грчког. У језику тога превода, да наведем само примјере из „Првог певања” (в. Хомер 1985: 51–68), налази се маса лексичких јединица — изведених на бази синтагме придјева као што су: *сребролуки, злоћук, дрзоноћи, злојуки, ѿросѿрук, чеѿверосѿрук, белорук, медорухи, ружојрсѿи, -а, -о, мнојоврх, -а, -о, кривоок, -а, -о* — напоредних са онима као што су: *злосрећни, дојородни, медојражни, бесјрекорни, десмрѿни*, са формантом *-(а) н/-ни*. А ипак, ма колико нам за наше *индивидуално* језичко осјећање необично звучао, сваки из масе тих придјева реализованих по овом моделу грађења ријечи — сигурно би морао бити врло опрезно маркиран ознаком” (*индив.[идуално], ков.[аница], необ.[ично]*)” као ограничавајућим знаком у језичкој употреби. Теоријски (и прагматички), уобичајеност сваке од ових конкретних лексема само је питање учесталости (фреквенције) у дискурсу оних функционалнојезичких стилова који су у свакодневном (или бар у врло честом) оптицају. Сама перцепција, међутим, осигурана је кодом језичке заједнице којој припадамо (Fishman 1978: 24–25, 232–233, 242). Да није тако, тешко би се и у рјечнику савременог стандарног језика, какав је, на примјер, *Речник срјскоја језика* Матице српске (Нови Сад, 2011) нашао тип придјева *злоћуд, -а, -о* као напоредан са *злоћудан,-гна,-гно*, или као што је *медоусѿи, -а, -о* као напоредан са *медоусѿан, -сна, -сно*, дакле — без ограничавајуће ознаке какве су оне које горе наводимо. Да не спомињемо и комуникативни тип деривата *савремен, -а, -о* (који је скоро изгубио

резултира „експлицитним ознакама“ текстова који се намјењују специфичном читаоцу. Управо онако како то и савремена текстлингвистика дефинише, рецимо, Ферклафовим ставом да „анализа текста није само лингвистичка анализа“, да она садржи и оно што је назвао „интердискурсивном анализом“, то јест — „виђењем текстова у терминима различитих дискурса, жанрова и стилова које ти текстови концентришу око себе и исказују их у заједништву“, те ставом да се у његовој књизи „текстови сагледавају као дјелови друштвених догађања“, у којима могу „људи међусобно дјеловати говором или писањем“, чему он посвећује цијело 2. поглавље своје књиге (Fairclough 2003: 3, 21–38; превод Сл. Ст.).

творбену мотивисаност: *савремен* (< *са + време[-н-ом]), а који је напоредан у дискурсу свих функционалнојезичких стилова са придјевима формираним суфиксом *-(а)н/-ни*: *сајласан*, *-сна*, *-сно*; *сажалан*, *-лна*, *-лно* и другима овога, било другог неког типа творбе нпр., *девербативног* — са посредовањем синтагматске базе).

Уосталом, и најкомпетентнији проучаваоци Његошевог језика, као језика уклопљеног (хронолошки и идејно) у прву фазу епохе модерног српског књижевног језика (вуковског), наводили су овај тип придјева: *лакокрил*, *-а*, *-о*, са дефиницијом базираном на синтаксичкој структури — „*који је лаких крила*, ... — *Лакокрила божествена шћери...*” Баш као што исту шему имплицирају и у навођењу придјева изведених на синтагматској бази нултим суфиксом (*-ø*) *безакон*, *-а*, *-о*; *злајосијой*, *-а*, *-о*; *злајојфрон*, *-а*, *-о* (за које сматрају да су формирани према црквеноруском, одн. руском); придјева *бездан*, *-а*, *-о*, већ стереотипног у народном језику придјева *злајокрил*, *-а*, *-о*, али и оних придјева који су са формантом *-(а)н/-ни*, као што су *безјаван*, *-на*, *-но*; *безочан*, *-на*, *-но*; *безрачан*, *-на*, *-но*; *безуман*, *-на*, *-но*; *бесмртјан*, *-на*, *-но*; *злосрећан*, *-на*, *-но* и др. (в. Речник Његошева језика 1983:), а формирани су или на бази атрибутско-именичке синтагме (*злосрећан*, *-на*, *-но* < *зле среће), или на бази приједлошко-падежне конструкције (*безочан*, *-на*, *-но* < *без ока). Са аспекта прагматичког нивоа језика, значајно је да су ванјезички фактор истицали и лингвисти-филолози традиционалног усмјерења, на свој начин — констатацијом да је Његош „један од твораца нашег књижевног језика”, да он „иде међу писце... који су за основицу свог књижевног језика узели народни” (за који се залагао његов савременик — Вук Стеф. Караџић), те, што је нарочито значајно — да „Његошев језик није био само народни него богатији од народног, а у сваком случају знатно шире основе; он је укључивао у себе и извесне творачке елементе дотадашњег језика наших књижевности” (Стевановић 1983: VIII).

5. Другим ријечима, тумачењима ранијих лингвиста који су ову материју анализирали ја бих додао своју хипотезу по којој је највероватније могућност да сваки од тих изведених придјева може имати и свој дублет са формантом *-(а)н/-ни*, заправо — фактор који и придјева без тога форманта учвршћује као уобичајене у језику културне комуникације. Да ли ће то они заиста и бити, зависи

од ванструктурног (ванјезичког) фактора — од учесталости њихове употребе у дискурсу најзаступљенијих функционалнојезичких слојева, говореном и писаном. А то чини да је и фактор дискурса као јединице језика у употреби (језичког нивоа прагматике) потенцијална сила у формирању лексичких јединица датог типа. Или је бар у том деривационом процесу — први, најнепосреднији катализатор у чијој се сфери унутарјезички процеси врше.

Опет хипотетички узето, лексикографија, која је и (активни) чинилац у стварању кôда, природно — описује *реализоване* лексеме. Али граматика, са своје стране, има задатак не само да опише, него и да открије и дефинише *појенцијалне* творбене моделе по којима се могу генерисати и нове лексичке јединице датог типа (Аronoff 1975: 18–20), и то и тако што ће указати и на укрштање творбених структура лексичких јединица које су са једнаким семантичким вриједностима, онакво какво се налази у типичном односу јединица које налазимо у дублету *слабовид* и *слабовидан* и, наравно, многим сличним, онога типа који смо горе узели као материју разматрања комплексног укрштања унутарјезичких и ванјезичких фактора стварања (и употребе) датих творбених модела. И једна, и друга област осим у домену лингвистичких истраживања (анализа и дефинисања унутарјезичких правила) налазе се и у домену нормативне дјелатности лингвиста, која ова укрштања мора имати у виду.

У овим интра- и екстрајезичким процесима, дакле, фактор језика у употреби са својом јединицом „омеђени дискурс/текст”, повезаном најчешће са појмом и термином „ситуација” (Половина 1999: 129–134), мора се посматрати као одлучујући јер се те лексеме могу — условно узето, са евентуалном замјеном категорије односа „дијахронија: синхронија” неким другим елементом у реализацији дискурса (нпр. „дијалекатско: стандардно”, „увезено: аутохтоно”, „архаично: савремено” и сл.) — означити као *циљно обилежена* реализација познате Лајонсове категорије „diachrony-in-synchrony” (в. Lyons⁸1990: 620–621), наравно са садржином коју уноси дати други елеменат. Такође, добро се овдје подсјетити и Ферклафовог (Norman Fairclough) схватања дискурса. Он, наиме, каже да „дискурсе види као начине репрезентације видова свијета — процеса, односа и структура материјалног свијета, ‘менталног

свијета’ мисли, осјећања, вјеровања, као и друштвеног свијета...” „Посебни аспекти свијета” — пише овај аутор — „могу се представити на *различитим начине*, па тако уопште разматрамо однос међу *различитим дискурсима*. Различити дискурси су различита сагледавања свијета, а повезани су са различитим односима које људи према свијету имају, који... опет, зависи од ... од њихових социјалних и личних идентитета, као и од друштвеног односа у којем се као појединци налазе према другим људима...” (Fairclough 2003: 124; превод Сл. Ст.).

6. Као проучаваоци дискурса, и овај домен, који бисмо могли назвати амалагамисање формалног језичког знака са апстракцијом коју кристалише значење, зависно од ситуације (у социolingвистичком и текстлингвистичком) смислу, што је код А. Белића, на примјер, усредсрејеђено првенствено на унутарјезичке процесе стварања језичких јединица (в. т. 1 и 2), морамо узети у обзир и Лајонсову методологију перципирања дате материје. А она је усмјерена, прије свега, управо на однос језичке јединице нивоа текста/дискурса са најширим његовим контекстом, као и на психolingвистичке капацитете говорника датог језика. То је видљиво и у оним дјеловима његове књиге *Semantics* (Volume 2, Cambridge University Press, Cambridge, 1990) који тумаче законитости формирања лексема у домену творбе ријечи. На примјер, у поглављима „Complex lexemes” (стр. 521–534) и „Compound lexemes” (стр. 534–550), гдје налазимо тумачења творбених процеса, што све спада у дериватолошке домene, при чему Лајонсова перспектива за полазну тачку има — најширу контекстуалну ситуацију која окружује конкретан дискурс и у њему језички детаљ.

Тај најшири контекст једног текста/дискурса Џон Лајонс види у појму „култура”. А читајући га прије свега као лингвисту, можемо рећи да је низ његових и теоријских тумачења, и аналитичког илустровања њихових законитости у реализовању текста / дискурса заправо — тражење значењске садржине текста/дискурса. И то оне које је у некаквом спољашњем односу лексеме и синтаксичке/лексичке јединице као носилаца саопштења (става, коментара, захтева, именована и др.) према културној ситуацији која окружује говорника/саговорника, односно у којој они реализују своју улогу у свакој датој конкретној ситуацији. То је и природно с обзиром

на чињеницу да је Џон Лајонс и као лингвиста — на првом мјесту семантичар. Као таквом, примарна јединица његових истраживања заправо је надреченична јединица текст/дискурс.

Зато ћемо закључити, посматрано са аспекта текстлингвистике (дискурс анализе), да су све те лексичке јединице о којима овдје говоримо несумњиво успјешно средство презентације и социолингвистичког и културолошког идентитета у ситуацији говорниковог/пишчевог упућивања поруке слушаоцу/читаоцу, при чему он нужно полази од претпоставке да је слушалац/читалац на његовом нивоу сазнања о стварности о којој говори/пише. У језичкој прагматици ово значи и постојање — у на нивоу језика у употреби — постојање и извјесне интерактивности: уз говорников/пишчев (говорни) чин имамо и акцију слушаоца/читаоца која је усмјерена на провјеру дискурса с којим је тренутно у контакту (слушаном или читаном), акцију која га наводи да тај дискурс провјерава у релевантним рјечницима, граматицама, језичким приручницима и нормативног, али и дескриптивног карактера, који поштују и континуитет књижевног језика као једну од његових иманентних особина.

ИЗВОРИ ГРАЂЕ

- [1] Хомер 1985: Хомер, *Илијада*, превео Милош Н. Ђурић, Матица српска, Нови Сад, 1985.
- [2] Речник Његошева језика 1983: *Речник језика Пејтра II Петровића Њејоша*, I–II, (уред. академик Михаило Стевановић), САНУ — ЦАНУ et al., Београд, 1983.
- [3] Речник Матице српске 2011: *Речник српскога језика* (уред. Мирослав Николић), Матица српска, Нови Сад, 2011.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

- [1] Aronoff 1975: M. Aronoff, *Word Formation in Generative Grammar*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts and London, England, 1975.
- [2] Белић 1998: А. Белић, *Ојшћа линвистика — О језичкој природи и језичком развијку I*, у: *Изабрана дела А. Белића I*, Београд 1998.
- [3] Бошковић 1978: Р. Бошковић, *Одабрани чланци и расправе*, Титоград, 1978.
- [4] Ивић 1956: М. Ивић, *Однос између квалитативној теништва и квалитативној инструментјала*, Наш језик, н. с. VII/7–10, Београд, 1956, 260–269

- [5] Ивић 1959: М. Ивић, *Српскохрватски поуедужни облици обавезно поураћени одредбом као поуоућним морфолошким знаком*, Годушњак Филозофског факултета, Књ. IV, Нови Сад, 1959, 156, 158.
- [6] Lyons 81990: J. Lyons, *Semantics*, 2, Cambridge — New York, 1990.
- [7] Половина 1999: В. Половина, *Семантика и шексјулинивисјуика*, Чигоја, Београд, 1999.
- [8] Sapir 1970: E. Sapir, *Language*, A Harvest Book, London, 1970.
- [9] Станојчић 1984–85: Ж. Станојчић, *Есоценјуричне журидевске слоуженице у српскохрватском књуужевном језику*, Зборник МС за филологију и лингвистику, XXVII–XXVIII, Нови Сад, 1984–1985, 727–732.
- [10] Станојчић 2003: Ж. Станојчић, *Неке синјуаксичке јединице у изјурадњу језичкоу израза*, Пети лингвистички скуп „Бошковићеву дани” — ЦАНУ, Научни скупови, књ. 61, Одјуење умјујности, књ. 22, Подгорица, 2003, 9–17.
- [11] Стевановић 1983: М. Стевановић, *Предјуовор: Сврха и начин израде овоуа дела*, у: Речник језика Петра II Петровића Његоша, САНУ — ЦАНУ et al., Београд, 1983, VII–XXIX.
- [12] Стевановић 19861: М. Стевановић, *Савремени српскохрватски језик, I. Увод–Фонејуика–Морфолојуја*, Научно дело, Београд, 41986.
- [13] Стевановић 19862: М. Стевановић, *Савремени српскохрватски језик, II. Синјуакса*, Научно дело, Београд, 41986.
- [14] Тошовић 1988: В. Тошовић, *Функционални стилуви*, „Svjetlost”, Sarajevo, 1988.
- [15] Fairclough 2003: Norman Fairclough, *Analysing Discourse*, London — New York, 2003.
- [16] Fishman 1978: Joshua A. Fishman, *Sociologija jezika*, „Svjetlost”, Sarajevo, 1978.

Slavko Ź. STANOJČIĆ

THE SYNTACTIC STRUCTURE AS A BASIS OF DERIVED WORD
— DISCOURSE ASPECTS IN LANGUAGE STANDARDIZATION

Summary

On the basis given by detailed analysis of several previous linguists, as well as from the aspect of discourse analysis (text-linguistics), the paper is directing attention to the need of Serbian grammatical and particularly lexicological literature to formulate a more sophisticated systematization of derived adjectives of the type *brzonog-a, -o, zloguk-a,-o, beloruk-a,-o, mnogovrh-a,-o, zlatokril-a,-o, medoust-a,-o, zloćud-a,-o* — among which in the traditional lexicography many are marked as „bookish”, (*individ.[ual], coin.[age], uncom.[mon]*)” as a mark of limitation and opposed to the adjectives stemming „directly” from the folklore language (of Vukovian type) — in the same standardized way as those formed on the same syntactical basis but with added suffix *-(a)n/-ni* of type: *zlosrećni-a,-o, medopražni,-na,-no, gromoglasni,-na,-no, zloćudni,-dna,-dno*. Author is sharing the opinion of those previous researchers and theoreticians who find that such derived words are absolutely in the frames of Serbian word-formational rules. In addition, author is developing his theoretical presumption that the main factor that introduces this word

formational type of adjectives into the common language usage is — the phenomenon of language doublets in which members are both forms, those with suffix *-ø* and forms with *-an/-ni* suffix, in the stronger and stronger dynamics of discourse mixture in different functional language styles at the level of language pragmatics, which actually, by its definition, is always the real catalysis means of intralanguage processes of word-formation based on syntactic structures, as well as of extra-language process of standardization.

Key Words: derived words, language level of pragmatics, relationship syntax: word-formation, literary language, syntactical adhesion, suffixes *-ø* and *-(a)n/ni*, discourse, context, catalyzer, Njegoš, M. Đurić, Belić, Bošković, Stevanović, Sapir, Fairclough, Lyons